

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เอกสารเป็นข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการวิจัยเพื่อแสวงหาความจริงเกี่ยวกับการเขียนโอะคุริงะนะในคำกริยารูปพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยที่เก็บข้อมูลจากเอกสาร จึงต้องพิจารณาเอกสารที่จะนำมาใช้เป็นแหล่งข้อมูล

1.1 การเลือกแหล่งข้อมูล

งานวิจัยนี้ต้องการรวบรวมคำกริยาภาษาญี่ปุ่นจำนวนมากเท่าที่จะเป็นไปได้ จึงเลือกที่จะรวบรวมข้อมูลจากพจนานุกรม เพื่อความสะดวกในการแปลความหมาย การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจึงเลือกเก็บข้อมูลจากพจนานุกรม ญี่ปุ่น – อังกฤษ ขนาดใหญ่ที่มีคำศัพท์จำนวนมาก เป็นพจนานุกรมที่หาได้ในประเทศไทย งานวิจัยนี้จึงเลือกพจนานุกรม ญี่ปุ่น – อังกฤษชื่อ Kenkyusha's New Japanese – English Dictionary 4th edition. (1988). ที่มี Masuda Koh เป็นบรรณาธิการ พิมพ์โดยบริษัท Kenkyusha ประเทศญี่ปุ่น มีทั้งหมด 2,066 หน้า มีคำศัพท์ทั้งหมดประมาณ 80,000 คำ พจนานุกรมฉบับนี้เป็นพจนานุกรมที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ มีจำนวนคำศัพท์มาก เป็นพจนานุกรมที่มีผู้ใช้จำนวนมาก ดังที่กล่าวไว้แล้วในหน้าที่ 4 ว่าพจนานุกรมเล่มนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในหมู่นักวิชาการ และนักแปล จนมีคำเรียกพจนานุกรมนี้เป็นพิเศษว่า the "Green Goddess" or ("GG") ตามสีเขียวของปก http://en.wikipedia.org/wiki/Kenky%C5%AB_Kenkyusha's_New_Japanese-English_Dictionary เข้าถึงได้เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2553 พจนานุกรมฉบับนี้เมื่อตีพิมพ์ครั้งแรก จัดได้ว่าเป็นพจนานุกรมญี่ปุ่น – อังกฤษที่ใหญ่และมีบทบาทมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา นอกจากนั้นพจนานุกรมฉบับนี้ยังมีการแสดงโครงสร้างคำประเภทคำประสมไว้ด้วยเครื่องหมาย – เพื่อให้ผู้ใช้พจนานุกรมเข้าใจลักษณะโครงสร้างของคำได้ชัดเจน เช่น oshi-tsumaru 押し詰まる suki-toru 漉き取る จึงเห็นสมควรที่จะเลือกพจนานุกรมฉบับนี้เป็นแหล่งข้อมูล

1.2 การรวบรวมคำกริยา

รวบรวมคำกริยาทุกคำที่ปรากฏในพจนานุกรมตั้งแต่อักษร a ไปจนถึง z จากข้อมูลดิบที่คัดลอกคำกริยาทั้งหมดจากพจนานุกรม นำมาคัดเลือกเอาเฉพาะคำกริยาที่เขียนด้วยอักษรคันจิตามด้วยโอะคุริงะนะ ส่วนคำกริยาที่เขียนด้วยอักษรฮิรางานะทั้งคำไม่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ เพราะถือว่าไม่มีการใช้โอะคุริงะนะในคำๆนั้น

นอกจากนั้นยังแยกกลุ่มคำกริยาที่ลงท้ายด้วยคำกริยา suru ออกไปจากกลุ่มข้อมูลเพราะ suru

เป็นคำกริยาหนึ่งคำที่มีลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ ใช้เติมกับอักษรคันจิเพื่อให้คำนามเปลี่ยนเป็นคำกริยา ในหลักไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นคำกริยา suru นี้ อาจจะตามด้วยคำช่วย せ/ο/ ซึ่งเป็นคำช่วยชี้กรรม ทำให้คำที่อยู่หน้า “suru” เป็นคำนามและ ถือว่า “suru” เป็นคำกริยา 1 ตัวที่เป็นอิสระไม่ใช่ปัจจัยเติมท้ายของคำใด จึง ไม่ถือว่าคำกริยา “suru” เป็นโอะคุริงะนะ

1.3 แบ่งกลุ่มคำกริยา

ในการแบ่งกลุ่มคำเพื่อศึกษารูปแบบของโอะคุริงะนะนี้ ผู้วิจัยตั้งใจที่จะเน้นไปยังรูปแบบ และลักษณะที่ปรากฏของโอะคุริงะนะเท่านั้น แต่เมื่อทำการแบ่งกลุ่มตามหลักการที่กล่าวมานี้ พบว่า ในบางกลุ่มมีลักษณะของการเติมโอะคุริงะนะที่มีจำนวนมากกว่าปกติ คำกริยาส่วนใหญ่ที่พบเห็นใน บทเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นและชั้นกลางโดยทั่วไปจะพบว่าจำนวนของโอะคุริงะนะที่ปรากฏอยู่ท้าย คำกริยารูปพจนานุกรมจะมีโอะคุริงะนะเพียงหนึ่งหรือสองตัวเป็นส่วนใหญ่ แต่กรณีที่มีถึงสี่และ ห้าตัว และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าโอะคุริงะนะที่มีลักษณะเป็นคำประสม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำ เรื่องของโครงสร้างคำมาใช้เป็นปัจจัยเสริมในการจัดกลุ่มโอะคุริงะนะด้วย และใส่เครื่องหมายวงเล็บ ให้กับกลุ่มอักษรที่เป็นคำเดียวกัน เช่น (kanji + okurigana) + hiragana หมายความว่าส่วนที่อยู่ใน วงเล็บ (kanji + okurigana) เป็นคำหนึ่งคำ โดยในการวิจัยนี้จะไม่นับในเรื่องที่มาหรือประเภทของ คำๆนั้น

เพื่อที่จะศึกษารูปแบบของโอะคุริงะนะที่ปรากฏในคำกริยา จึงทำการแบ่งกลุ่มคำกริยาตาม ลักษณะของการรวมตัวกันของอักษรคันจิและโอะคุริงะนะที่ปรากฏอยู่ได้ 5 ประเภทดังนี้

1.3.1 คำที่เขียนด้วยอักษรคันจิตามด้วยโอะคุริงะนะ จะเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้คือ

kanji + okurigana ตัวอย่างเช่น

shinobu	忍ぶ	1.bear 2.conceal 3.steal one's way
kaesu	帰す	let go back

1.3.2 เมื่อแบ่งคำในประเภทที่ 1 แล้วพบคำจำนวนหนึ่งที่เขียนด้วยอักษรคันจิมีโอะคุริงะนะตามมา หลายตัว หลังจากที่ได้พิจารณาแล้วพบว่าคำประเภทนี้มีลักษณะเป็นคำประสมที่เขียนด้วยอักษร คันจิมีโอะคุริงะนะตามมา รวมกับคำที่เขียนด้วยอักษรฮิระงานะอีกหนึ่งคำ จะเขียนเป็น โครงสร้างได้ดังนี้คือ (kanji + okurigana) + hiragana ซึ่งเมื่อมองรวมๆอาจจะเห็นว่ามี โครงสร้างเป็น kanji + okurigana คล้ายประเภทที่ 1 ตัวอย่างเช่น

iikaneru	言い + かねる	find hard to say
moetsuku	燃え + つく	catch fire

เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ลักษณะของโอะคุริงะนะในงานวิจัยนี้จึงนำคำกริยาที่มีลักษณะเป็นคำประสมเช่นนี้แยกไว้เป็นประเภทที่สอง ขอทำความเข้าใจว่าคำกริยาประเภทที่ 2 นี้คือ okurigana + hiragana ซึ่งในส่วน of hiragana ที่อยู่ท้ายคำนี้เป็นส่วนที่ใช้ในการเปลี่ยนรูปกริยา บางท่านอาจจะเรียกว่าปัจจัย หรือส่วนเติมท้าย เช่นในคำว่า hazukashigaruru 恥ずかしがる เจ้าของภาษาบางท่านบอกว่า -garuru เป็นปัจจัย หรือส่วนเติมท้าย หรืออีกกรณีหนึ่งเช่นคำว่า osoikakaru 襲いかかる บางท่านอาจจะถือว่า かかる เป็นคำหนึ่งคำที่อาจจะเขียนด้วยอักษรคันจิและตามด้วยฮิระงานะได้เป็น 襲い掛かる ซึ่งวิธีเขียนคำในภาษาญี่ปุ่นอาจเขียนได้แตกต่างกันไปดังได้เกริ่นมาแล้ว ในบทก่อน เพื่อให้การเก็บข้อมูลมีแนวทางที่ชัดเจน ไม่ใช่ไขว่ไปมาตามการเขียนที่มีหลากหลาย จึงขอใช้ข้อมูลตามที่ปรากฏจริงจากพจนานุกรมฉบับที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เช่นพจนานุกรมเขียน osoikakaru ไว้เป็น 襲いかかる ก็จะขอใช้ตามพจนานุกรม ซึ่งตัวอักษรที่ปรากฏอยู่จะเป็น okurigana ゝ + hiragana かかる เมื่อเป็นเช่นนี้จำเป็นต้องจัดให้อยู่ในประเภทที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะดังกล่าวมานี้

- 1.3.3 คำที่เขียนด้วยอักษรฮิระงานะรวมกับคำที่เขียนด้วยอักษรคันจิตามด้วยโอะคุริงะนะ จะเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้คือ hiragana + (kanji + okurigana) ตัวอย่างเช่น

nosabarideru	のさばり出る	see でしゃばる
bukkakeru	ぶっ掛ける	dash (water)a person
chongiru	ちょん切る	chop off
funjibaru	ふん縛る	bind

- 1.3.4 คำที่เขียนด้วยอักษรคันจิรวมกับคำที่เขียนด้วยอักษรคันจิตามด้วยโอะคุริงะนะ จะเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้คือ kanji + kanji + okurigana มีลักษณะคล้ายโครงสร้างที่ 3 ต่างกันตรงที่ประเภทที่ 4 นี้มีอักษรคันจิประสมกับคันจิและโอะคุริงะนะ แทนที่จะเป็น อักษรฮิระงานะเหมือนในประเภทที่ 3 ตัวอย่างเช่น

hokakeru	帆掛ける	set sail
noboseru	逆上せる	1.have a rush of blood to the hard 2.get excited 3.have on the brain
gyuujiru	牛耳る	put a batter out

เช่นเดียวกับประเภทที่ 2 คือเมื่อแบ่งคำในประเภทที่ 4 แล้วพบคำที่เขียนด้วย อักษรคันจิมีโอะคุริงะนะตามมาหลายตัว หลังจากทีพิจารณาแล้วพบว่าคำกลุ่มนี้มี ลักษณะเป็นคำประสมที่เขียนด้วยอักษรคันจิมีโอะคุริงะนะตามมา และรวมกับคำที่เขียน ด้วยอักษรฮิระงานะอีกหนึ่งคำ จะเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้คือ (kanji + kanji + okurigana) + hiragana ตัวอย่างเช่น donaritsukeru 怒鳴りつける ซึ่งเมื่อมอง รวมๆอาจจะเห็นว่าโครงสร้างเป็น kanji + kanji + okurigana คล้ายประเภทที่ 4 ดังกล่าวมาก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตามลักษณะที่ยกตัวอย่างมานี้มีเพียงคำเดียว ดังนั้นจึง ขอรวมไว้ในประเภทที่ 4 เช่นเดิม

- 1.3.5 คำที่เขียนด้วยอักษรคันจิตามด้วยโอะคุริงะนะ รวมกับคำที่เขียนด้วยอักษรคันจิตามด้วยโอะคุริงะนะ จะเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้คือ (kanji + okurigana) + (kanji + okurigana) ตัวอย่างเช่น

arigatagaru	有り難がる	be thankful
fukiyamu	吹き止む	blow over
narihibiku	鳴り響く	resound

1.4 จัดกลุ่มตามเสียงท้าย

เมื่อแบ่งคำกริยาออกเป็นประเภทต่างๆ 5 ประเภทแล้ว นำข้อมูลทีปรากฏในประเภทที่ 1-5 มาแบ่งออกเป็นกลุ่มตามเสียงสุดท้ายของคำกริยา เนื่องจากคำกริยาจะเปลี่ยนรูปตามกฎของเสียง และอาศัยเสียงสุดท้ายเป็นหลัก จึงจัดออกเป็นกลุ่มของเสียงสุดท้ายโดยเรียงลำดับตามอักษร ภาษาอังกฤษคือ -bu, -gu, -ku, -mu, -nu, -ru, -su, -tsu, -u ในกลุ่ม -ru นี้ยังแยกออกเป็นสอง กลุ่มคือกลุ่มเสียง /eru/ และ เสียง /iru/ ทำให้มีทั้งหมด 11 กลุ่ม

การแบ่งกลุ่มเสียง /-eru/, /-iru/ แยกออกจาก -ru ในงานวิจัยนี้เป็นเพราะข้อมูลในกลุ่ม-ru มีจำนวนมาก จึงแบ่งกลุ่มที่มีเสียงท้ายจำนวนมากออกมา ไม่ได้แยกด้วยเหตุผลตามลักษณะไวยากรณ์ ของการเปลี่ยนรูปคำกริยาภาษาญี่ปุ่นที่กำหนดว่ากลุ่มที่ 1 ลงท้ายด้วยเสียง /-u/ ทั้งหมด กลุ่มที่ 2 ลงท้ายด้วยเสียง/-eru/, /-iru/ ทั้งนี้ นอกจากเหตุผลที่ว่างานวิจัยนี้ต้องการศึกษาลักษณะของโอะคุริงะนะตามกลุ่มเสียงท้ายคำแล้ว ยังพบว่าคำกริยาอีกจำนวนมากที่เขียนด้วยอักษรคันจิและลงท้ายด้วย โอะคุริงะนะ -ru เพียงตัวเดียวแต่เปลี่ยนรูปคำกริยาเหมือนกับกลุ่มที่ลงท้ายด้วยเสียง /-eru/, /-iru/ ก็มี นอกจากนี้ต้องการชี้ให้เห็นว่าคำกริยาที่ใช้กฎในการเปลี่ยนรูปคำต่างกันอาจมีโอะคุริงะนะรูป พจนานุกรมที่เหมือนกันได้ เช่น

iru	居る	1.be 2.live 3.inhabit 4.happen to be etc.	เปลี่ยนรูปแบบกลุ่มที่ 2
iru	要る	want	เปลี่ยนรูปแบบกลุ่มที่ 1

จึงไม่มีความจำเป็นที่จะแยกกลุ่มคำกริยาตามกฎไวยากรณ์ของการเปลี่ยนรูปคำกริยา แต่ที่แยกออกมาเป็นเสียง /-eru/, /-iru/ อีกสองกลุ่มเพราะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนคำมาก การแยกออกมาจาก เสียง -ru อาจจะทำให้เห็นลักษณะเฉพาะบางอย่างได้

1.5 จัดกลุ่มตามเสียงก่อนสุดท้าย

เมื่อจัดกลุ่มตามเสียงท้ายของคำกริยาแล้ว พิจารณาสีงที่อยู่ก่อนเสียงสุดท้ายว่ามีเสียงใดบ้าง จัดเสียงที่ใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกันโดยเรียงตามลำดับอักษรภาษาอังกฤษ ตัวอย่าง

คำเดียว

kuraberu	比べる	compare
kusuberu	燻べる	smoke
naraberu	並べる	1.arrange 2.enumerate 3.compare 4.play goban
noberu	述べる	state
noberu	延べる	make a bed
shiraberu	調べる	1.investigate 2.inspect 3.(cross)question 4.strum on
taberu	食べる	1.rat 2.live
hiideru	秀でる	surpass
kanaderu	奏でる	play
mederu	愛でる	1.love 2.admire
naderu	撫でる	stroke
uderu	茹でる	see ゆでる

ประสม

uchikiru	打ち切る	1.end 2.finish a game within the course of a day
urikiru	売り切る	sell out
wakarikiru	分かり切る	be plain
umarekawaru	生まれ変わる	be born again
utsurikawaru	移り変わる	change
uttekawaru	打って変わる	undergo a complete change

1.6 จัดกลุ่มตามจำนวนโอะคุริงะนะท้ายคำ

หลังจากที่จัดกลุ่มเสียงท้ายคำไว้ด้วยกันแล้ว นำมาจัดเรียงตามจำนวนโอะคุริงะนะที่มีอยู่ทั้งหมด เรียงจากน้อยไปหามาก ตัวอย่างเช่น

โอะคุริงะนะ1 ตัว	yuzuru	譲る	1.turn over 2.givw way 3.sell 4.yield
โอะคุริงะนะ2 ตัว	hirogaru	広がる	spread
	osamaru	治まる	be in peace
โอะคุริงะนะ3 ตัว	chijikomaru	縮こまる	curl oneself up
	awasaru	合わさる	be put together
โอะคุริงะนะ4 ตัว	natsukashigar	懐かしがる	long for
	hazugashigar	恥ずかしがる	be shy
โอะคุริงะนะ5 ตัว	magarikuneru	曲がりくねる	wind

1.7 จัดกลุ่มรูปแบบการเติมโอะคุริงะนะ

เป็นการจัดกลุ่มรูปแบบการเติมโอะคุริงะนะของอักษรคันจิตัวเดียวกันที่ออกเสียงเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น

คันจิ	อกรรมกริยา		สกรรมกริยา	
浮	u (kareru)	う (かれる)	u (kaberu)	う (かべる)
	u (kabu)	う (かぶ)		
	u (ku)	う (く)		
転	koro (garu)	ころ(がる)	koro (gasu)	ころ(がす)
	koro (geru)	ころ(げる)		
	koro (bu)	ころ(ぶ)		
広	hiro (garu)	ひろ(がる)	hiro (geru)	ひろ(げる)
	hiro (maru)	ひろ(まる)	hiro (meru)	ひろ(める)
止	to (maru)	と(まる)	to (meru)	と(める)
	todo (maru)	とど(まる)	todo (meru)	とど(める)
	ya (mu)	や(む)	ya (meru)	や(める)

1.8 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดูรายละเอียดในบทที่ 4

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1. ใช้รูปแบบ ลักษณะ และจำนวนที่จัดกลุ่มข้อมูลไว้เป็นหลักเพื่อพิจารณาความแตกต่างทางการเขียนโอคุริงะนะ
- 2.2. ใช้หลักการเขียนโอคุริงะนะของกระทรวงศึกษาธิการญี่ปุ่น และรูปกริยาที่ปรากฏในพจนานุกรมเป็นแนวทาง
- 2.3. ใช้ความหมายที่ปรากฏอยู่ในพจนานุกรม รวมถึงตัวอย่างประโยคและหน้าที่ของคำที่ระบุไว้ในพจนานุกรมเป็นหลัก เพื่อพิจารณาความแตกต่างทางความหมาย